

V ŽUPNÉ NOVINKY

Takmer 22 miliónov NA SOCIÁLNE SLUŽBY V ČASE KRÍZY OSTÁVAJÚ PRIORITOU

Aj v zhoršených ekonomických podmienkach ostáva sociálna oblasť v centre pozornosti krajskej samosprávy. V rozpočte na rok 2013 je pre verejných a neverejných poskytovateľov služieb na plánovaných spolu takmer 22 miliónov eur, čo je o 80-tisíc viac ako minulý rok.

KOŠICE. Verejní poskytovatelia budú mať k dispozícii 15,7 milióna eur. Služby zabezpečujú pre 1980 klientov. Vlni bolo v rozpočte necelých 15 miliónov eur, rok predtým ešte o 184-tisíc menej. V prípade neverejných poskytovateľov sa situácia oproti roku 2011 zmenila, objem finančných prostriedkov klesol. Súvisí to so zmenou legislatívy. Financovanie zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby prešlo do pôsobnosti ministerstva práce. Kraj spolufinancuje miesta pre 1067 klientov sumou 6,3 milióna eur. V roku 2011 to bolo 7,32 milióna eur pre 1324 klientov.

„Už niekoľko rokov presadzujeme myšlienku podpory poskytovania služieb v prirodzenom prostredí klientov, teda prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Usiluje sa rozvíjať ambulantné

a terénne sociálne služby v našich zariadeniach, ale aj u neverejných poskytovateľov. V rožňavskom Subsidiu sme zriadili 10 miest v špecializovanom zariadení s ambulatnou dennou formou pobytu, o 12 miest sme zvýšili kapacitu pre denných klientov v trebišovskom Lumene. U verejných i neverejných poskytovateľov sme vytvorili a financujeme 72 miest v zariadeniach podporovaného bývania, 61 miest v rehabilitačných strediskách, 84 miest v DSS s ambulatnou formou pobytu a 50 miest s týždennou formou pobytu,“ konštatuje vedúca odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Zuzana Jusková.

Viac ako dva roky funguje na odbore sociálnych vecí KSK kancelária prvého kontaktu. V minulom roku využilo jej služby 1242 občanov. Pracovníčky kancelárie najčastejšie pomáhajú s podávaním žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, s vyplňovaním tlačív a vysvetľovaním celého procesu posúdenia odkázanosti. Klientov zaujímajú aj informácie o možnostiach umiestnenia v zariadení sociálnych služieb v pôsobnosti KSK a aktuálnych voľných miestach či o tom, ako riešiť nepriaznivú sociálnu situáciu, keď ich trápi bytová otázka, hmotná núdza

Zuzana Jusková
Vysvetľuje, že kraj spolufinancuje aj miesta u neverejných poskytovateľov pre 1067 klientov sumou 6,3 milióna eur.

Ľudia v krízovej situácii sa zaujímajú o možnosti umiestnenia v útulkoch a v zariadeniach núdzového bývania.

„Veľká skupina otázok smeruje k možnostiam sociálnych služieb pre ľudí s nepriaznivým zdravotným stavom. Po

prepustení z nemocnice, v situácii, keď rodinní príslušníci nechcú alebo nemôžu zabezpečiť potrebnú starostlivosť odkázanej osobe, hľadajú radu u nás. Radíme im aj o možnosti využitia iných sociálnych služieb, kým čakajú v evidencii v našom zariadení. Niektorí klienti majú problém so splácaním dlhu, ktorý vznikne kvôli neplateniu úhrad, iní potrebujú vedieť o udržiavacom poplatku za sociálnu službu počas hospitalizácie v nemocnici. Riešime aj prípady, keď žiadateľ má trvalý pobyt v inom kraji,“ vypočítava Zuzana Jusková.

Nielen žiadatelia o sociálnu službu, ale aj pracovníci obecných a mestských úradov prichádzajú do kancelárie prvého kontaktu po radu. Najčastejšie o tom, ako postupovať pri posudzovaní odkázanosti a pri zabezpečení sociálnej služby svojim občanom. Nájdu sa aj také obce, ktoré nie sú ochotné alebo nemajú záujem zabezpečiť služby svojim občanom. Radu a usmernenie v spleti zložitých predpisov hľadajú aj tí, čo vybavujú kompenzačné príspevky, preukazy ZŤP, parkovacie preukazy. Pracovníčky kancelárie im vysvetlia, kde na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny nájdu pomoc.

VÝVOJ DLHU OČAMI KSK

Ak sa porovnáva neporovnateľné, výsledok je skreslený

Konsolidácia verejných financií odštartovala zvýšený záujem o problematiku verejného dlhu nielen na úrovni štátu, ale aj na úrovni miest, obcí a vyšších územných celkov. Spracovávajú sa rôzne rebríčky dlhovej zaťažnosti, porovnávaná a analýzy, ktoré majú pozitívny aj negatívny náhľad. V niektorých prípadoch médiá prinesú nestranný pohľad na problematiku, v ojedinelých prípadoch aj riešenia, ale často sú články skreslené neznalosťou závažných detailov, ktoré úplne menia pohľad na realitu.

„Je pozitívne, že médiá majú záujem o hospodárenie KSK a že informujú verejnosť o tom, na čo boli použité úverové zdroje. Pohlcuje ich hlavne dopravná infraštruktúra, ktorú kraj zdedil vo veľmi zlom až havarijnom stave. Až 41 percent ciest bolo v tejto kategórii. Vďaka opravám zaplateným z úverových zdrojov sa rozšírila kategória ciest vo veľmi dobrom stave z pôvodných 14,2 % na súčasných 39,9 %,“ hovorí vedúca referátu strategických investícií a riadenia projektov Marta Vajkunová.

Na úkor zadĺženia sa podarilo vyriešiť aj dlhy nemocníc z obdobia rokov 2006-2008. KSK ich ešte stále spláca vo forme odkúpených dodávateľských záväzkov. Ďalšie peniaze boli nevyhnutné na financovanie nových investičných príležitostí regiónu, akými sú významné akcie v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry. Na rekonštrukciu objektov boli použité zdroje EÚ, na spolufinancovanie potreboval kraj úverové zdroje.

„Záujem médií má, žiaľ, aj svoje negatíva. To najväčšie je, že novinári porovnávajú neporovnateľné, vysvetľuje Marta Vajkunová. „Minulý týždeň sa objavil článok o dlhu KSK, v ktorom redaktor porovnával celkový dlh KSK vo výške 52,7 % so štátnym dlhom Slovenska vykazovaným vo výške 50,1 %. V štátnom dlhu sú zahrnuté predovšetkým úvery, štátne dlhopisy a garancie v podiele k HDP. V celkovom dlhu KSK sú však zahrnuté všetky dlhodobé úverové aj dodávateľské záväzky v podiele k bežným príjmom. Navyše, štátny dlh Slovenska je len súčasťou celkového verejného dlhu, do ktorého spadajú aj verejná správa miest, obce a kraje.“

Z uvedeného vyplýva, že tieto údaje nie je možné exaktne porovnať. Na základe toho bola v zákone o rozpočtových pravidlách presne špecifikovaná hodnota „priameho dlhu“. To je dlh voči

bankovým veriteľom (návrtné zdroje financovania). Takto špecifikovaný dlh KSK predstavuje ku koncu roka 31,5 %, v porovnaní ku zákonom stanovenému limitu 60 %. „K povolennej hranici 60 percent príjmov sa KSK našťastie nepribližuje. Do zákonom stanoveného limitu máme ešte „voľných“ 28,5 %. K takémuto scenáru by mohlo dôjsť v prípade, ak zákon o rozpočtových pravidlách bude sprísnený. V takom prípade budeme mať čas prispôbiť sa,“ dodáva Marta Vajkunová, avšak žiadne výrazné zvýšenie úverov nepredpokladá.

Skreslené konštatovanie, že najťažším bude rok 2017, keď by mal KSK zaplatiť veriteľom takmer 9 miliónov eur, vyplýva z neznalosti dohôd uzatvorených s bankou. Tzv. „balónová splátka“ v roku 2017 bola dohodnutá s cieľom čo najviac zlacniť úverové zdroje, ktoré sú na obdobie 5 rokov lacnejšie, ako na 10 rokov. V roku 2017 sa tak zostatok záväzku rovnajúci sa ďalším 5 rokmi splácania rozložil na celé obdobie. Tento fakt, ktorý znižuje úrokovú sadzbu pre KSK až o 1,36 %, si autor článku nevšimol.

V súlade so všeobecným cieľom v oblasti riadenia dlhu má KSK jasne vytýčené princípy. Akékoľvek zvyšovanie dlhu bude transparentné a bude mať jasné pravidlá napr. úplne eliminovať nekontrolovateľný rast dlhu. Pri aktívnom riadení dlhu bude KSK preferovať strednodobé a dlhodobé ciele pred krátkodobými úsporami. Riadenie dlhu musí vychádzať z princípu optimálneho rizika. To znamená, že kraj zvažuje každé riziko vyplývajúce z nového dlhu a porovnáva ho s rizikom potenciálneho „skrytého dlhu“ pri neinvestovaní, a to aj s nákladmi súvisiacimi s následnou elimináciou takýchto krokov a to v dlhodobom horizonte 5-10 rokov.

„Optimistický variant vývoja dlhu KSK je reálny. Očakávame pokles celkového dlhu, ktorý začína byť viditeľný už v roku 2012. Podľa skutočného vývoja celkového dlhu, teda toho, ktorý zahŕňa absolútne všetky úverové aj neúverové záväzky, je ku koncu roka 2012 pokles oproti predchádzajúcejmu o 1,35 %. V oblasti priameho dlhu o 2,11 %. Tento trend chce KSK ešte viac zvýrazniť, čo by sa malo prejaviť najmä v období rokov 2013-2017,“ konštatuje Marta Vajkunová. „Po vzore riadenia štátneho dlhu nám v tom pomôže aj interná norma dlhová brzda schválená na úrovni KSK.“

Prípravila: Zuzana Bobříková
Foto: JUDY, VEJA, ARCHÍV, KSK

Na Slovakiatoure kraj s metropolou i regiónmi

Na najväčšom slovenskom veľtrhu cestovného ruchu sa už po šiestykrát budú v expozícii Košického samosprávneho kraja spoločne prezentovať regióny Gemer, Dolný Zemplín, Spiš a mesto Košice. 19. ročník medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu ITF Slovakiatour bude od 24. do 27. januára v priestoroch Incheby Expo v Bratislave.

KOŠICE/BRATISLAVA. Výstavná expozícia Košického kraja na ploche 116 metrov štvorcových je zameraná na prezentáciu Európskeho hlavného mesta kultúry (EHMK) Košice 2013 a programu Terra Incognita - Krajina

nespoznaná - ktorý tento projekt rozširuje aj do regiónov Spiš, Gemer, Zemplín a Abov, obklopujúciach metropolu. Spoločná prezentácia turistických možností,

produktov cestovného ruchu a gastronomických špecialít sa Košickému samosprávnemu kraju osvedčila už na predchádzajúcich ročníkoch veľtrhu.

Návštevníci si vďaka tomu vedú vytvoriť predstavu o obsahu viacdňovej návštevy kraja, o putovaní po zaujímavostiach jednotlivých regiónov.

Slovakiatour
Takto bude vyzerať stánok Košického kraja na veľtrhu.